

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

مطالعات اجتماعی و آداب زندگی

ششم دبستان

نیازهای ویژه (ذهنی)

۱۳۹۵-۱۳۹۶

وزارت آموزش و پرورش
سازمان آموزش و پرورش استثنایی کشور

برنامه ریزی محتوا و نظارت بر تألیف: معاونت برنامه ریزی آموزشی و توان بخشی، کارشناسی برنامه ریزی آموزشی و درسی
کودکان و دانش آموزان کم توان ذهنی

نام کتاب: مطالعات اجتماعی و آداب زندگی پایه ششم ابتدایی کد: ۴۰/۸۵

مؤلفین: نسیم عزیزی، عفت قیومی، حمیده کریم خانی

آماده سازی و نظارت بر چاپ و توزیع: اداره کل نظارت بر نشر و توزیع مواد آموزشی

تهران: خیابان ایرانشهر شمالی - ساختمان شماره ۴ آموزش و پرورش (شهید موسوی)

تلفن: ۹-۸۸۸۳۱۱۶۱، دورنگار: ۸۸۳۰۹۲۶۶، کد پستی: ۱۵۸۴۷۴۷۳۵۹

وب سایت: www.chap.sch.ir

مدیر هنری: مجید ذاکری یونسی

طراح گرافیک و صفحه آرایی: محمد عباسی

تصویرگر: صبا صفا

عکاس: الهام قزوینی

طراح جلد: مجید کاظمی

ناشر: سازمان آموزش و پرورش استثنایی کشور.

تهران - خیابان انقلاب اسلامی - خیابان شهید برادران مظفر (صبای شمالی)

کد پستی: ۱۴۱۶۹۳۵۶۸۴، صندوق پستی: ۳۳۳۴-۱۴۵۱۵، [web:www.seo.medu.ir](http://web.www.seo.medu.ir)

چاپخانه: شرکت افست (سهامی عام) (www.Offset.ir)

سال انتشار و نوبت چاپ: چهارم ۱۳۹۵

حق چاپ محفوظ است.

ISBN 978-964-05-2053-6

شابک ۹۷۸-۹۶۴-۰۵-۲۰۵۳-۶

تعلیم و تعلّم عبادت است.

امام خمینی(ره)

باسمه تعالی

((...ومن احسانا احسانا احسانا...))

فرآیند برنامه ریزی درسی از مولفه های پیچیده، گسترده و بسیار تأثیر گذاری است که به چرایی و چگونگی آموزش و پرورش به شکل تجویزی و کلان می پردازد. و با استفاده از اهداف، محتوا و روش یا سایر عناصر به تبیین سیاست های تعلیم و تربیت می پردازد.

محتوای تألیف شده بخشی از فرآیند برنامه ریزی درسی است که با سازمان دهی مفاهیم و موضوعات (دارای مخاطبان مشخص و اهداف، ساختار و برنامه ی معین) ضمن حفظ انعطاف پذیری برای تحقق اهداف در ابعاد مختلف متناسب با نیازهای متنوع فراگیران طراحی شده است.

امیدوارم این محتوا زمینه ساز دست یابی دانش آموزان به صلاحیت های فردی و اجتماعی باشد و آرزوهای معلمان و والدین این کودکان و نوجوانان را جامه ی واقعیت بپوشاند.

بی شک تحقق این اهداف بزرگ و تعالی بخش نیازمند همراهی و مساعدت مسوولین و دست اندرکاران در سازمان آموزش و پرورش استثنایی، مولفین و همکاران سازمان پژوهش و برنامه ریزی آموزشی است. لذا برخورد لازم می دانم از همه عزیزان که تلاش بسیار زیادی را در مراحل گوناگون تألیف و آماده سازی و چاپ انجام داده اند، صمیمانه تشکر و قدردانی نمایم. در ضمن منتظر نظرات و پیشنهادهای ارزنده صاحبان اندیشه و تجربه در جهت ارتقاء کیفیت برنامه ها خواهیم بود.

وما توفیقنا الا با...العزیز الحکیم

دکتر مهدی عبدالمنان

معاون وزیر و رئیس سازمان آموزش و پرورش استثنایی کشور

صفحه	عنوان
۱ ۳ ۶	فصل اول: خودشناسی درس اول: مشخصات فردی من درس دوم: خود را بهتر بشناسیم
۹ ۱۱	فصل دوم: خانواده درس سوم: مشکل خانوادگی
۱۵ ۱۷	فصل سوم: تعامل انسان و محیط درس چهارم: عیادت بیمار
۲۱ ۲۳	فصل چهارم: وسایل ارتباط جمعی درس پنجم: اینترنت
۲۵ ۲۷	فصل پنجم: آشنایی با مقررات عبور و مرور وسایل نقلیه درس ششم: مقررات عبور و مرور
۳۵ ۳۷	فصل ششم: آشنایی با اماکن تاریخی درس هفتم: شهر همدان
۴۱ ۴۳ ۴۷ ۵۰	فصل هفتم: آشنایی با کشور ایران درس هشتم: جهت های فرعی را بشناسیم درس نهم: استان چهارمحال و بختیاری درس دهم: استان بوشهر
۵۵ ۵۷	فصل هشتم: بهداشت محیط درس یازدهم: روز زمین پاک
۶۱ ۶۳	فصل نهم: اوقات فراغت درس دوازدهم: اوقات فراغت

خداوند مهربان را سپاس می‌گوییم که به لطف او توانستیم در راستای تحول بنیادین و تغییر نگرش‌ها در قلمرو آموزش و پرورش و استقرار پایه ششم ابتدایی و نیز توجه به چهارچوب برنامه درسی ملی کتاب مطالعات اجتماعی پایه ششم ابتدایی را تولید و به شما تقدیم کنیم. مطالعات اجتماعی یکی از حوزه‌های مهم یادگیری است که از انسان و تعامل او با محیط در زمان‌های مختلف صحبت می‌کند. این حوزه مفاهیم و موضوعات متعدد و مختلفی چون تاریخ، جغرافیا، مردم‌شناسی و... را در بر می‌گیرد. برنامه درسی مطالعات اجتماعی با تلفیق محتوا در موضوعات یاد شده سعی در تحقق قابلیت کاربردی این درس و پیوند آن با زندگی واقعی دارد. لذا ضروری است که شما معلم عزیز، ضمن توجه به اهداف این درس و تاکید بر دانستنی‌ها و نگرش‌ها، کتاب را به عنوان بستری برای تحقق اهداف قلمداد نمایید.

این کتاب شامل ۹ فصل است که در هر فصل موضوعاتی ارائه شده است. به همراه این کتاب، جزوه راهنمای معلم تولید شده است. به شما توصیه می‌کنیم این راهنما را به دقت مطالعه کنید. کتاب مطالعات اجتماعی و آداب زندگی پایه ششم براساس بخش‌های زیر تدوین گردیده است.

معرفی فصل

این صفحه دارای یک تصویر مرتبط با عنوان فصل است که نشان‌دهنده‌ی آغاز یک فصل است.

"به این تصویرها توجه کنید."

ابتدای هر فصل صفحه‌ای تحت عنوان "به این تصویرها توجه کنید" گنجانده شده است. که هدف از آن، ارائه پیش‌سازمان‌دهنده‌هایی برای هدایت دانش‌آموزان جهت درک بهتر موضوعات مطرح شده در آن فصل است.

متن درس

متن‌های دروس با هدف آموزش مفاهیم مربوط به شناخت خود و رفتارهای مناسب در موقعیت‌ها و مکان‌های عمومی، شناخت وظایف خود در مقابل دیگران، آشنایی با مکان‌های تاریخی و موقعیت‌های جغرافیایی و... سعی در پرورش و شکوفایی مهارت‌های شخصی و اجتماعی دانش‌آموزان دارد. **فکر کنید و پاسخ دهید.**

پرسش‌های این قسمت برای ارزیابی میزان درک و تثبیت یادگیری دانش‌آموزان مطرح شده‌اند. این پرسش‌ها اغلب به گونه‌ای مطرح شده‌اند که علاوه بر ارزیابی متن درس، قابلیت تعمیم آموخته‌های دانش‌آموزان را به موقعیت‌های دیگر مورد بررسی قرار می‌دهد.

فعالیت ۱ و ۲

هدف از طراحی این دو فعالیت، توسعه و تعمیق آموخته‌ها و به کارگیری و تعمیم آن‌ها توسط دانش‌آموزان در زندگی روزمره است. این فعالیت‌ها بخشی به صورت فردی و بخشی به صورت گروهی طراحی شده‌اند. بدیهی است راهنمایی و هدایت آموزگاران در بهبود انجام این فعالیت‌ها توسط دانش‌آموزان نقش بسزایی خواهد داشت.

فعالیت ۳

طراحی تمرین‌های این فعالیت به عهده‌ی همکاران گذاشته شده است با این هدف که آموزگاران محترم با توجه به شرایط، وضعیت و امکانات محلی و جغرافیایی خود و با توجه به نیازهای فردی و گروهی دانش‌آموزان اقدام به طراحی این قسمت نمایند. دانش‌آموزان می‌توانند فعالیت طراحی شده در این بخش را در کتاب خود ثبت نمایند. در پایان، با تشکر از تمامی همکاران که با حسن اجرای این برنامه تحقق اهداف آن را میسر می‌سازند، امید است آموزگاران محترم ما را از نظرات و پیشنهادات خود بهره‌مند سازند.

گروه تالیف کتاب مطالعات اجتماعی

پایه ششم ابتدایی با نیازهای

ویژه ذهنی